

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Főkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
lőszádjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K

Tanítóknak, aljegyzőknek, Irmokoknak, földműveseknek és szer-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor. félévre 4 kor.
negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden héten.

A közigazgatás.

A képviselőház szerdai ülésében, a törvényhatósági választói jogról szóló javaslat tárgyalása közben Sándor János belügyminiszter rövid, de hatásos beszédében az elismerés meleg hangján szólt a vármegyei, városi és községi közigazgatásról, mely a háboru által földégett súlyos viszonyok között is lelkiismeretesen és eredménnyel teljesíti nehéz földadatát.

A miniszternek ez a dicsérő nyilatkozata és az a zugó tapsvihár, mely eme kieltetés nyomán az ülésterem minden részén, valamennyi pártcsoportnál visszhangként támadt, bizonyára jóleső érzést ébreszt derék közigazgatási munkásaink körében. Hiszen azért az önfeláldozó, céltudatos sikeres munkáskodásukért, melyet a háboru kitérőse óta törhetetlen energiával folytatnak, egyéb jutalmuk ugy sincs, mint az illetékes tényezők és közlakosság elismerése, halálja.

Mi, akik ismerjük a központi adminisztráció működését, a járási és községi közigazgatás tevékenységét, a főispán, alispán, főjegyző, főügyész, főszolgabírói és a községi jegyzői kar emberfölötti munkáját, bátran állíthatjuk, hogy a miniszter magasztalása becsületes, hazafias munkát teljesítő derék férfiakat ért.

A háborus hiénák.

A háborunak egyik visszatartó és megdöbbentő jelensége az a nagymérvű hadseregbeli szállítási csalás, mely hetek óta foglalkoztatja a közvéleményt s melynek részleteit a képviselőház is tárgyalta szerdai ülésében.

A zsidó vallású Farkas Pál és a néppárti Huszár Károly interpellálóknak, a miniszterelnöknek és az ügy elbírálására hivatott minden faktornak, a pártok összeségének az volt az egyöntetű és a közvéleménnyel visszhangra találó fölfogása, hogy ennél a csufságban szörnyű esetenél elrejtendő példát kell statnálni a haza kárára elősködő, a győzelem sikerét veszélyeztető gazemberek megbüntetésével.

Kár, hogy ennek a fölfogásnak hatását, a büntetés rendkívül súlyos következményeit csak azok érzik, akik a hadsereget csalták meg. Az új büntetőjogi alkotás szigorát azokkal is meg kellene ismertetni, akik a háboru okozta abnormis viszonyok leple alatt a létért küzdő polgárokat szüntelenül kizsákmányolják, akik embertársaik kárára tiltott uton tollasodnak; akik romlott és hamisított élelmicikkel merényletet intéznek az ember egészsége ellen. Mert ezek épp oly akasztani való gazok, mint a letartóztatott hadseregszállítók.

= A vármegyei tavaszi rendes közgyűlést eddig technikai okokból nem tarthatták meg. Május közepére hallasztották. Némely fontos tárgy előkészítése véget a napokban Budapesten volt Purgly Sándor főispán, Scultély Ferenc alispán, dr. Szabovlyevits Dusán főjegyző és dr. Deák Béla vm. főügyész. Az urak báró Vojnits Istvánnal tárgyaltak, majd a belügyminiszteriumban fordultak meg.

Már megint Gállovits.

Gállovits Jenő ur, a Dmke csillogó emlékü főtitkára, a kultúr törekvések elszánt és önzelen epusola már megint szerepelt a maga módja szerint. Igaz, hogy e szereplést nem szánta a nyilvánosságra, de Fényes László, a kitűnő publicista a forum elé cipelte.

Gállovits Jenő már megint grüdüdött; de nem a saját gondosan művelt szakállára, hanem az Emke budapesti választmányának kontójára.

Az Emke igazgatóválasztmánya egybegyűlt és nagymosást rendezett. Tisztára akarta mosni a derék férfiut. Csakhogy négerből soh'se lesz nullás liszt.

Fényes László rá is mutat újabb cikkében a kisérlet meddőségére. Nem mosást, hanem vádjaira cáfolatot kér. Bizonyítékot bizonyítékra halmoz, és mutatja be a »kultur« és »humánus« intézmény fotografáját. Hatha még ismerné azt a bírálókat, mellyel a Dmke közgyűlésén és Ujvidék város közgyűlésén illeték Gállovits honmentő közszereplését.

A zombori sikkasztás.

Zombor, 1915. április 22. (Saját tudósítónktól) Zombor város közgyűlése e hó 20 án, Purgly Sándor főispán emöklésével.

Ezen az ülésen tárgyalták Omelka városi pénztári ellenőr sikkasztási esetét. A főispán határozott, erélyes hangon kijelentette, hogy felelősségre fogja vonatni mindazokat, akik hanyag mulasztással a bünesethez hozzájárultak. A városnak — ugymond — kárt nem szabad szenvednie. A főispán kijelentése megnyugtatólag hatott.

Dr. Fehér Lőrinc polgármester ekként ismertette az esetet:

A sikkasztás fölfedezése az 1911. évi letétszámadásokkal áll kapcsolatban. Ugyanis a letétszámadások ez évről még mindig nem készítették el, s az éveken át tartó folytonos sürgetések dacára csakis a folyó évben terjesztettek be. — A felülvizsgálat során azután kiderült, hogy a számadásba egy 9000 koronás fictív tétel illesztett be és e mellett a számadásba egy 3000 koronás összeadási hiba is csuszott be. Eltűntek továbbá több hónapról szóló naplók, valamint a tisztviselők egyik csoportjának fizetésére vonatkozó havi fizetési izek. Ez izek alapján történt azután a nagyszabású sikkasztás.

A volt polgármester ugyanis — sajnálván azt az időt, amit a tisztviselők fizetésük felvétele céljából minden hó 1-én a pénztárnál eltöltöttek, a saját akaratából s a tanács hozzájárulása nélkül elrendelte, hogy a tisztviselők kisebb csoportokba osztassanak, minden 10—12 tisztviselő fizetését az azokat felülvizsgáló iv ellenében a csoport egyik kijelölt tagja vegye fel és ez ossza ki az egyesek között. E fizetési izeket a számvétség, illetve könyvelőség állította egybe és záradékolta, s az így záradékolott iv ellenében fizette ki a pénztár az illető csoport megbízottjának.

Omelka volt az egyik ilyen csoport megbízottja, s csoportjának ivét maga állította egybe, a könyvelőségnek záradékolásra bevitte és praepotens modorával oda hatott, hogy a könyvelőség az ő sokat hánytorgatott számszaki tudásában bízva, ez izeket átrévidálás nélkül láttamozta.

Azonban az izek végösszegét akként írta ki, hogy azok 1000—3000 koronával többet tün-
tettek fel, mint amennyi a tisztviselőknek tényleg járt volna. Így azután Omelka minden tisztviselőnek kifizette a rendes havi járulékat, a fennmaradt 1000—3000 koronákat pedig a saját céljaira használta fel. Hogy azután a naplók a pénztárkészlettel megegyezzenek, azokat meghamisította, fiktív összeadásokkal a benne vakul bizókat félrevezette.

E manipulációkkal 1911. évtől kezdve egész bevonulásáig folytatván — a városi pénztárt összesen 54600 koronával károsította meg s ez

összeget költséges gavallér passziókra, kártyára költötte el.

Az egyik tényező, akit az ellenőrzés hiánya miatt a felelősség terhel, vagyonának nagy részét már rég gyermekeire iratta. Ez azonban nem lesz akadály annak, hogy a kár az ő révén is megtérüljön.

A háboru.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék. Zimonyból azt a távirati értesítést küldték a városi hatóságnak, hogy Szerbiából több ellenséges repülőgép északi irányba vette útját. A jelentésről nyomban értesítették a Budapesten tartózkodó főispánt, aki vasárnap ideérkezett, hogy az ezirányu intézkedéseket személyesen megtegye. Payerle főkapitány eme értesítést adta ki:

Ellenséges repülőgép közeledtét a petrovradin- és ujvidéki várparancsnokság a vár főkán levő toronyból fogja jelezni és pedig egy kék zászló kitűzésével (éjjel kék lámpa Ujvidék felé fordítva) és 3 percig tartó megszakítás nélküli csengetéssel. Ugyanekkor a városházi torony öre szintén 3 percig csenget.

A veszély elmúltát ugyancsak a vár tornyából jelzik a kék zászló bevonásával és kétszeri megszakítással 1 percig tartó csengetéssel; ekkor a városházi toronyór kétszeri megszakítással 1 percig csenget.

Egyébként ujjolag felhívom a lakosságot, hogy előzőleg tett intézkedéseimet foganatosítsa s bármely eset adódnék, viselkedjék nyugodtan.

Óbecse. Az üzleti forgalmat megbénítja az aprópénz hiánya. Azt hiszik, hogy sokan tiltott módon vonják ki a forgalomból az ezüst és nikkeléznzt. — Dr. Szász István orvos elismerő oklevelet kapt a sebesült katonák gyógyítása körül szerzett érdemeiért.

Szond. A háboruval kapcsolatos közigazgatási teendőket a helyzetnek megfelelő eredménnyel végzik. Sztrülich jegyző napról-napra a késő esti órákig teljesíti hivatalos földadatát.

Kunbaja. A sorozások és a háborus katonai és gazdasági rendeletek végrehajtása abnormálisan sok dolgot ad községi közigazgatási szervezetünknek. Hivatalos embereink derekasan végzik a reájuk bízott földadatokat.

Csávoly. Ifj. Krenn János, csávolyi gazda, ki a mozgósítás óta állandóan harcban van, április 6-án a kárpáti véres harcokban elesett. Holttestét szülei hazahozták és a napokban temették el az egész falu nagy részvéte mellett. Temetésen résztvett az egész előjáróság, az iskolás gyerekek tanítójuk vezetésével, a halottas kocsit két oldalán pedig a Csávolyon időző sebesült és üdülő katonák haladtak.

Zsalya. A háboruval kapcsolatos teendőket a rendeletek és utasítások törvényes szellemében lankadatlanul végzik. Főszolgabírói hivatalunk ezidőszertint vezetője feladata magaslatán áll. A községházában is minden rendben és eredménnyel történik.

HIREK.

A képviselőházból.

Az állam létébe mélyen belevágó törvényjavaslatok komoly, magasszintvonalu tárgyalása alatt folytatja üléseit a Ház. Gróf Tisza Istvánnak a helyzetnek megfelelő zárkózott, de fényes, bizalomteljes perspektívát nyújtó tájékoztató fölszólalása, báró Hazay Samunak a háboru váltakozó és fejlődő technikáját ismertető alapos szakszerűségű

és érdekesítő beszéde, gróf *Andrássy* Gyulának, a külügyek és a háborus jelenségek egyik legkészszerűbb és legalaposabb ismerőjének a német-magyar-osztrák-török küzdelmek létjogosultságát bizonyító hatalmas érveinek csodásan szép csoportosítása, *Vázsonyinak*, *Bakonyinak* tárgyilagos felszólalásai megérdemelték azt a szokatlanul nagy érdeklődést, mellyel a képviselők és a karzati közönség az ülések iránt viseltetett.

Hétfőn már a korai órákban alig lehetett a folyosókon mozogni. Aki csak tehetett, eljött, hogy a nagy történelmi eseménynek szemtanúja legyen.

Az ülésterem órájának mutatója már a 11-hez közeledett, amikor *Szász* Károly alelnök az ülést megnyitotta. Néhány bejelentése és az egyes eladók javaslatbonyújtása után a jegyző gróf *Tisza* Istvánt hívta föl szólásra. A feszült érdeklődést jellemző nagy mozgás támadt mindenütt. A képviselők gyorsan elfoglalták helyüket. *Konyovits* Dávid, *Szutrély* Lipót, *Dungyverszky* Bogdán, *Dungyverszky* Gedeon, *Janiga* János, *Szlezák* Lajos, ifj. *Vojnits* István a bácskai padokról figyeltek. *Falcione* Árpád, aki a csucson tartózkodott, a völgybe sietett; báró *Madarassy-Beck* és báró *Papp* Géza, akik a második padsorban ültek, vették maguk közé. Báró *Hammerstein* Richárd, aki *Madarassy* pénzügyi államtitkárral tanácskozott hosszasan, szintén olyan hely után nézett, ahol jól érvényesül az akusztika. Báró *Vojnits* Sándornak időközben elfoglalták a helyét. Dehát azért üzi az ember a sportot, hogy kellő időben fölhasználja fizikai ügyességét. A szabadkai követnek nem sok gondot okozott a helyszüke. Fölugrott a gyorsirói korlátra és a néhány centiméternyi széles léccélen olyan biztosan ült, mintha fauteuil lett volna alatta. Neje, aki közelében a VII. számú karzaton ült, nem ok nélkül aggodalmaskodott.

Az ellenzék is megmutatta, hogy komoly időkből első sorban magyar s csak azután pártember. Csöndben, feszülten hallgatta a miniszterelnököt. *Lovász* Márton, akiről a hosszas betegeskedés nyomai már teljesen eltűntek, szélsőbalmező második padsorából, *Fernbach* Károly, aki a háboru alatt gyakran bebizonyította áldozatkészségét, a gyorsirók közelében figyelt.

Mindenki azt hitte, hogy *Tisza* gróf hosszú beszédét fog mondani. Felszólalása azonban csak 20 percig tartott. De az alatt a 20 perc alatt annyi sok kellemes és biztató háborus momentumot sorakoztatott egymásmellé, hogy a képviselők azzal a jóleső benyomással tapsoltak fejtegetéseinek, hogy a világháboru csakis a mi győzelmünkkel végződhetik.

Nagy élvezettel hallgatták a honvédelmi minisztert is, aki ismét bebizonyította, hogy a legkiválóbb szónokok egyike.

Kedden a mandátum meghosszabításáról vagy — amint *Apponyi* nevezte — a képviselőházi hatáskör átruházásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

E napon is korán jöttek össze a honatyák. Az elsők között volt *Ertl* János. Kedvvel lehelte karcsu regalitásából a füstkarikákat. Jó hangulatának egyik előidézője alighanem a hodsági kendergyárnak megváltozott helyzete. Ez a hatalmas, nagy gazdasági föladatakra hivatott iparvállalat, melynek sok viszonytapsággal kellett megküzdnie, most halad a fejlődés, virágzás útján. A hadikincstár ugyanis derék- és fegyverszijak pótlására szükséges övedzőket rendelt meg próbaképpen a gyárnál. S mivel a szállított áru a lehető legjobb minőségű volt, újabb nagymérvű szállításokra kötött szerződést a céggel. A hadseregnek közvetve és közvetlenül szállított áru értéke már eddig meghaladja a millió koronát. Ez természetesen erőteljes lendületet ad a vállalatnak s hozzájárul a részvények rohamos emelkedéséhez.

Báró *Hammerstein* Richárd egyik államtitkár megérkezését leste, hogy egynemely fontosabb kerületbeli ügynek kedvező elintézését biztosítja. *Latinovits* Pál méltó politikai örököse máris érzi, hogy a regőcei kerület nem csak dísz, hanem sok és terhes munkát is ad követének. És ezt a munkát *Hammerstein* báró — ezt örömmel állapíthatjuk meg — a *Latinovits* Pál nagy-sikerű, felejtethetetlen közéleti tevékenységének jegyében odaadó buzgalommal végzi. Amint ügyeit elintézte, bucsút vett barátaitól s sietett *Ferenc* József-rakpartbeli lakására, hogy csomagoljon. A délutáni gyorsvonattal ugyanis *Zomborba* utazott, ahol másnap részt vett — mint a kormány által kiküldött tagja — a cukorrépaszállításokra kötött szerződések körül támadt differenciák kiegyenlítésére alakított bizottság ülésén. A bizottsághoz 110 szerződésfölbontási kérelem érkezett, s így munkája nagyterjedelmű.

A jobboldali folyosó felső szélén csoportokba verődtek itj. *Vojnits* István, aki karizomfájdalomra panaszkodott (báró *Vojnits* István az előző napon száznál több képviselőnek mutatta be, akik alaposan megrázhatták az új kollega kezét), *Evelovits* János, *Janiga* János, *Dungyverszky* Bogdán, *Konyovits* Dávid s dagadt a vármegyei aktuális eseményekről való eszmecserek árja. Később a társasághoz csatlakozott *Szlezák* Lajos is, aki már mult szerdán jött föl *Budapestre*, hogy az igazságügyi bizottsági üléseken részt vegyen. Azóta már sorra járta a miniszteriumokat és más közhivatalokat, hogy választóinak halommá vált ügyeit elintézzék. Több, nehézneki látszott dolgot sikerült is tető alá juttatni.

A társaság előtt haladt el *Szutrély* Lipót egy idősebb és egy fiatal hölgygel. A karzatra kísérték őket. Észrevétlenül akart elsurranni képviselőtársai előtt, mert tudta, hogy tréfás csipkedésekkel fogják elárasztani.

A terv azonban nem sikerült. A képviselők megpillantották a társaságot és a fiatalabban — ilyenkor mindenki »fiatalabb«-nak érzi magát — az ifjabb hölgyet vették szemhegyre akinek szépsége, élénksége és fess testtartása alkalmas arra, hogy a közfigyelem feléje terelődjen. Amikor a gavalér honatyá a karzatról visszatért a folyosóra, a társaság egyik tagja az ifjabb hölgy neve iránt érdeklődött. Addig faggatta, míg *Szutrély* kielégítette a kíváncsiságot:

— *Jónicz* Anna, a bajai vörös kereszt-kórház egyik legbuzgóbb ápolónője.

— Valóban méltó a nevéhez — volt a válasz a fölvilágosításra.

— ?

— Mert nagyon jó nicez ki.

A borzalmas szójáték ideggyilkoló hatása alatt a szélrózsa minden irányába menekültek a társaság tagjai.

Csak *Evelovits* maradt a helyén rendületlenül. Várta a vezért, báró *Vojnits* Istvánt, aki azonban nem mutatkozott, de jöttek helyette *Falcione* Árpád és *Latinovits* Endre, a miniszterelnök fáradhatatlan tevékenységű titkára s megint folyt a beszélgetés bácskai dolgokról.

Az érdekes ülések ideje alatt a főrendiházi karzat is roskadozásig tellik meg. Ott látjuk naponta báró *Jósika* elnököt, *Latinovits* Frigyeszt és a főuri társaság több ismert tagját.

Szerdán *Polónyi* Gézának a fővárosi adminisztráció ellen előző napon intézett súlyos támadása egy kis utójátékot idézett. elő. A szereplők tulnyomóan a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjai voltak. *Mindanyian* védtek *Bárczayt*, akiről a belügyminiszter is dicsérően nyilatkozott. A polgármester, ki az egyik újságíró fülkéből figyelte az eseményeket, jóleső érzéssel hallgatta az elismerést.

A bácskaiakat e napon Báró *Vojnits* István, *Szlezák* Lajos, *Konyovits* Dávid, *Ja-*

niga János, *Evelovits* János, *Ertl* János és *Dungyverszky* Bogdán képviselték.

Csütörtökön néhány napi szabadságot kaptak a képviselők Bácskai honatyáink tehát siettek, hogy mielőtt haza utaznak, a legszükségesebb teendőket elvégezzék. *Szlezák* Lajos a háborus gyűjtőbizottságot kereste. De a sok bizottság között sehogy se tudott eligazodni. Szerencsére a lépcsőházban járt egy elegáns, szép hölgy, aki szintén a képviselő utiránya felé haladt, s ez utbaigazította.

A terembe vezető kis fülke pamlagán szitta józúen megszokott szivarját ifj. *Vojnits* István. A *Ferenc* József-rakpartból jött, ahol betegen fekvő sógorát, dr. *Széchenyi* Tamást látogatta meg. A képviselők közül többen érdeklődtek nála a kedvelt főszolgabíró hogyléte iránt.

Evelovits János aki *Budapest*en való tartózkodása alatt gyakran tesz kirándulásokat, előző napon az esztergomi fogolytáborban volt, ahol az ottani különleges életet tanulmányozta. Sok érdekes részletet mesélt az orosz folyók életmódjáról. — *Konyovits* Dávidnak is volt része a kirándulásból. Csakhogy ő nem *Esztergombá*, hanem *Győrbe* vette útját, ahol *György* bátyját, a kitűnő főügyész helyettesét látogatta meg.

Visszaérkezett *Zomborból* báró *Hammerstein* Richárd is. A cukorrépaszerződés ügyeit simán s gyorsan intézte el a bizottság. Megérkezett később báró *Vojnits* István, báró *Vojnits* Sándor, *Zákó* Milán, *Dungyverszky* Bogdán és *Ertl* János.

Közben bent a teremben az előző napon megszavazott javaslatokat harmadszor olvasták. Majd *Rakovszky* István indokolta a »hősi választójog« behozatalát célzó indítványt. Az ő temperamentumát épp néséggel nem jellemző mérséklettel és higgadsággal beszélt. Indokait tetszetős érzelmi és erkölcsi forrásból merítette. Szívesen hallgatták s bizony meg is szavazták volna indítványát, ha a választójog jutalmazásra alkalmas eszköz lenne. Gróf *Tisza* István honorálta is az indítványozó nemes intencióját, de ellentmondást nem tűrő érvekkel bizonyította, hogy a jutalmazásnak az a formája állami érdekebe ütközik.

Egy ezredes-költő levele.

(Közl.: (Tóth Jenő))

Talán vannak még az országban, kik a költőben a hű 48-as bajtársra emlékeznek. Egy el-sárgult levél van a birtokomban, mely Sz. Sturm Mária rasztinai tanítónő szívesességéből került hozzám. Nagybátyja volt a katona költő, ki 1848-ban ezredesi rangban szolgált az édes magyar hazát. A világosi gyásnapok után ő is aradi fogoly lett. Fogsága rövid ideig tartott. Hynau a bresciai vérengzőt is golyó általi halálra ítélte. Mielőtt azonban az ítéletet végrehajtották volna, kegyelmet kapott és több bajtársával *Kufsteinba* hurcolták. Kiszabadulása után visszavonultságban élt, de az ország arisztokratáival a jó baráti viszonyt továbbra is fönntartotta. *Lajoskomárom* (Veszprém vm.) csendes temetőjében alussza mély álmát. Ime a levél, amely a legbensőbb barátjának szól eredeti szövegezésében:

Pesten, November 1. 1859.

Igen kedves barátom!

Nemcsak, hogy nem tudtam már *Enyingről* hová hányt és vetett a sors, de már kezdem kételkedni, hogy tán életben nem is vagy többé, mert hamar kimulunk mi vénülők egymás után az élok közül, mennyire meg lettem tehát örvendeztetve *Lajoskomáromból* auguszt. 18-án hozzám intézett soraid által. Meggyőződtem így, hogy te életben vagy, tartózkodásod hol van hogy te még mindig a régi jó barátom vagy, ami még legkedvezőbbben hatott reám. Mind a mellett igen megilletődtem öcsédnek korai halála által, ami rád nézve annál sajnosabb, mivel nem csak, hogy meg lettél fosztva ismét a rokoni barátság szíves ölében feltalált menhelytől, hanem még az ahozi lekötöttség köteleességeket is rótt fel számodra, melyek bár mi édesdeden hangzanak, mégis mindig géne nel járnak, felelősséget vannak kapcsolatban. No de te ezt — ismervé

jó szívedet — örömmel teszed, hogy lerójjad a hátramaradt özvegy és árvák ápolásával öcséd iránti kegyelet kötelességeket, mikhez néked kártartó jó egészséget adjon a Mindenható.

Engem is szomorú csapás ért édes barátom! Szeptember utolsó napján elhunyt Szegeden szeretve tisztelt hajadon nővérem Emilie, kire te ugy hiszem még emlékezzesz. Azonkívül, hogy az elhunyt egy áldott jó teremtés volt és kimondhatatlan ragaszkodással csüggött mindig rajtam, világtalan bátyámnak hű ápolója volt. Most miután a bátyám — bárha nincs minden ápolás nélkül, miután hugánál lakik, kinek egy jó leánykája van, ki ígérkezett az elhunytak tehetsége szerint helyét pótolni — állapota mind a mellett sok okot ad az aggodalomra, azt sem tudom mi jövendő vár reám, nem kellend e Pestet elhagynom, hogy bátyámra gondot viseljek és ha ez bekövetkeznék, mennyi kelemelenséget hozna az létre, gondolni arra nem is merek. Ebből következtethet kedves Ágoston! miként párnám nem rózsákból vannak.

Miután nyilatkozatodból örömmel tudom, hogy kedvtelve olvasod csekély munkálatimat, küldök ismét egy példányt. Enyingen van már a pagnét Farkas tisztartó úrnál, ha valaki tőletek oda menend, kérdezősködjék Wentzel kisasszony iránt, aki gouvernante a tisztartó leánykái mellett — a könyv nála van.

A nyarat az idén ismét a Lászlókkal a budai hegyeken töltöttem, de nem oly kedvtelve, mint más éveken át. Már magában a nyár is annyira visszás volt, oly annyira egy extrémumból a másikba süllyedő, hogy valóban elég kellemetlen volt; a politikai rázkódások is folytonos izgalomba tartották a kedélyeket, hogy valóban nem csoda, ha a nyár folyamával elégületlenek voltunk, mihez még az is járult, hogy Lászlóné a nyáron át gyakran beteges volt, most már Istennek hála egészségnek örvend. Engedje a Mindenható, hogy mi sem háborítsa.

Politikai viszonyainkban kedves barátom mi változások sem történnek, hogy tehát jobbra fordulhasson sorunk mi reményességünk sem lehet. A birodalom maga is oly elszigetelten áll az európai status összegen, hogy annak egyes részletei is szétziláltan érik magukat. Az egyes ember, ki nem elég könnyelmű fel sem venni az állam ügyét, majd nem már kétségbe esik a jobb jövendő iránt, kárhózat minden balfogást, mely e szép birodalmat a nyomor szélére vitte; no de hagyjuk ezt édes Ágoston! E tárgyról Foliánsokat lehetne írni, tartalma nem lehet egy kicsinyke levélnek.

Isten veled édes jó barátom! Magadat, gyámságaidat, egyesiteit sorsaitokat az Ég oltalmába ajánlom, vagyok

mindig őszintén szerelő barátod

Kiss Károly.

Topolyai plébánosossá a kegyur — mint hírlík — *Tordy* Árpád áldozárt terjesztette föl az érsekhez kinevezés végett.

Fölmentett ezredes. A 86. gy. e. parancsnokát *Schaffer* József ezredeset egészségi okokból nyugdíjazták.

Baja város kölcsöne. Baja város közgyűlése fontos ügyek elintézésére 60,000 korona kölcsönt vett föl a *Bajai Takarékpénztárnál* 6 1/2% kamattal.

Az óbecsei vasúti állomás ügybuzgó főnökét, *Schneider* J. Róbert máv. ellenőrt a VII. fizetési osztályba léptették elő.

A zombori plébános üdvözlése. *Kör-möcsey* Ernő zombori plébánost beiktatása alkalmával táviratban és levélben a vármegye minden részéből tömegesen üdvözölték. A következők is gratuláltak: Dr. Várady L. Árpád kalocsai érsek, dr. Purgly Sándor főispán, Kegyuri Bizottság, Kleiner Lajos árv. elnök h. főispáni titkár, dr. Deák Béla főügyész, Tárczay Dezső főszolgabíró, Zsuffa Jenő szolgabíró, Radány Péter törv. bír. dr. Margalits Ede egyet. tanár, dr. Horváth Béla egyet. tanár (Bpest), Vojnits Dániel apát-plébános (Baja), Henger József plébános (Boróc), Novák Ferenc plébános (Madaras), Schauer Ferenc plébános (Kerény), Kuts Endre plébános (Csonoplya), Knézy Péter plébános (Doroszló), Kürtösy Antal plébános (Bácskertes), Maison Jeromos plébános (Regőcze), Mészáros Béla plébános (Tonpa), Hegedűs Lénárd esp. plébános (Bajmok), Agatily Boldizsár plébános (Nemesmilitics), Horváth Mihály plébános (Bizovác), Pásztor János plébános (Baja), Vándor Antal adm. (Kuczora), Horváth Gyula adm. (Zenta Felső-hegy), Kármelita zárda (Győr), Nagy Béla szentszéki tanácsos (Monosterszeg), Szirmai György helyi káplán (Ujvidék), Barys Viktor s. lelkész (Ujvidék), dr. Kanyó Gyula s. lelkész (Baja), Böhm Jenő s. lelkész (Baja), Hüber Lipót theol. tanár (Kalocsa), dr. Konyovits Dávid orsz. képviselő, Eördöghe Béla s. tanfelügyelő, Bencze Ambrus főpostamester (Bezdan), Alföldy László vm. levéltáros, dr. Papp Béla ítélőtáblai tanács-

jegyző (Szeged), Xantus Gábor főgymn. tanár (Temesvár), dr. Novák Elemér kincstári ügyész (Arad), dr. Lang Lajos máv. t. titkár (Arad), dr. Steuer György honvédm. s. titkár (Bpest), bajnai Vojnics Pál százados és neje, ifj. Tussay Gáborné, özv. Denk Emilné, Pető Lajos a »Bács-megye« szerkesztője, Pocskayné Bunyi Berta, lemhenyi és kézdi Zsigmond Blanca, Rezsnyi Olga, lemhenyi és kézdi Zsigmond Nelly, lemhenyi Zsigmond Dénesné, Mihályiné Tranzl Etelka, lemhenyi Zsigmond Ernő, Mihályi Bella, Miklóssy Alajos növ. pap, Koczkás József növ. pap, Vukovity István növ. pap, Hercegh Mihály tanító (Kunbaja), Temunovich Tamás ny. ig. tanító (Baja), Salga Mátyás műépítész, Koráni Károly tőzsdebíró s. titkár (Bpest), özv. dr. Reimann Frigyesné, Papp Alajos tanítójelölt (Baja), Csatalmács Mátyás s. lelkész (Szabadka), Sztráry Szlovkó főkönyvelő (Török Becse, id. Karagich István tanító (Nemesmilitics), Zsuffa Vince tanár özvegye (Brassó), Fiala Oszkár számvevő ségi főnök és neje (Brassó), Szalay Zsigmond közs. jegyző (Bácsszentiván), Patacsics Dániel jegyző (Csonoplya), dr. Bruck Jenő ügyvéd, dr. Lederer Rezső ügyvéd, Avar Vilmos postafőnök, Szondy György kincstári ügyész, dr. Fischer Mihály főrabbi, Zsuljevics Ernő fejszőkeres. igazgató, Czirfusz Károly tanító, Szántó Károly tanító, dr. Késmárky József árv. ülnök, Török József kántor (Bajmok), Krizsán István tábori táviró tiszt, Auer Aurél, dr. Papp András ügyvéd, Kovács Antal, Müller Gyula hadnagy, (ez utóbbiak a harctérről), Buday Gerő főgymn. hit-tanár, Csonoplyai tantestület.

A Magyar Textilipar, mely a háboru kitörése óta szűnnetel, a napokban igen változatos tartalommal újból megjelent.

A szabadkai városi Pest-szálloda kibővítése elhatározott. A város tanácsa az építési tervek elkészítésével Komor Marcell és Jakab Dezső budapesti építésszeket bízta meg. Épül egy új vigadóterem, mely mozgóképszínház céljaira is fog szolgálni, egy toldaléképület huszonnyolc vendégszobával, azonkívül az épületet új homlokzattal látják el.

Elemi iskolai végbizonyítványok Cservenkán. Cservenkán — mint levelezőnk írja — az országos képviselő választási jogot biztosító elemi iskolai végbizonyítványok megszerzése céljából az ápril hó 20. és 22-ére kitűzött vizsgákra összesen 27 tanuló jelentkezett és pedig 13 a ref., 11 az evang., 1 a róm. kath. és 2 a társulati magyar iskolából, kik — 2 ref. tanuló kivételével — a végbizonyítványt el is nyerték.

Hajóbaleset. A d. g. t. *Iris* nevű hajója a napokban Nagybaracska dunamenti határán zátonyra jutott. Egy csendőr feljelentése szerint a bajt a hajószemélyzet okozta, mert a kormányos és több matróz nem volt a helyén.

Letartóztatott tanító. *Rájits* Nenád adai tanítót letartóztatták, mert egy temetésen olyan gyászbeszédet mondott, melyben Szerbia területi gyarapodását helyezte kilátásba.

A három szép virágszál. Garai levelezőnk írja nekünk: Körülbelül egy év előtt három szép, fiatal bunyevác leány Wohlfart Ádám iteni tojásnagykereskedésébe beszegődött. Foglalkozásuk a tojás elaktározása volt. Eleinte csak becsülettel szolgálták gazdájukat, de később bizalmával ügyesen kiesztelt turpissággal visszaéltek. Ugy látszik a szülői tárcza nagyobb igényeket nem elégíthette ki és így lopásra adták gyöngye fejüket. Ilymódon már jutott selyemkendőre, ruhára és bársony cipőre, no még egy kis piroslóra is. Hónapokon keresztül lopták a tojásokat, melyeket újból a tulajdonosnak adtak el. A lopás végeredményben 1600 koronával károsította meg a céget. A könyvelőnő napról napra panaszkodott, hogy a számadása hiányt mutat. Végre megállapították a baj kuforrását. A háziasszony ugyanis észrevette, hogy a három büns reggel és délután szép karcusággal jelenik meg, míg ellenben ha este hazafelé tartanak, derékban egészen ki vannak párnázva. A cég tulajdonosnője, kinek férje a harctéren van, annyi bátorságot vett magának, hogy az egyik leány szokatlan kidudorodásai körül tapogatta. S ekkor 17 drb. tojás sorakozott karcu dereka körül. A másik kettő ezalatt egy mellékes kamarában le rakta a lopott dolgot. Másnap Fazekas csendőr-örmeester előt, — ki vallatóra fogta őket — mindent tagadtak, sőt még durva kifejezéssel illeték Wohlfartnét. Az örmeester kereszkérdéseiben azonban megtörték; tettüket részben beismerték. A följelentés megtörtént.

Kitüntetett tisztak. A király elrendelte, hogy *Pavlicsek* Leó szabadkai 6. honvédelmagazredbeli főhadnagynak *Zwick* Vilmos, *Tokaji* László és dr. *Hoffmann* János szabadkai 6. honvédelmagazredbeli hadnagynak az ellenség előt tanúsított viléz magatartásukért a legfelső elismerés tudtul adassék.

Az óbecsei Magyar nőegylet május 1-én *füsttelen napot* rendez, melynek tiszta jövedelmét katonai célra fordítja.

Ujvidék város legújabb kölcsöne. Ujvidékről jelentik, hogy a gazdasági bizottság utasítása alapján a városi tanács a 400 ezer koronás élelmezési kölcsön ügyében újbb tárgyalást kezdett a két legolcsóbb ajánlatot nyújtó pénzüntézzel, az Ujvidéki Takarékpénztárral és az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár R. T.-gal. Az Ujvidéki Takarékpénztár a bankráta leszállítása folytán ajánlatát akként módosította, hogy a kamallábat a mindenkori bankráta felett 1/3% al állapítja meg avagy fix 530% kamatozást kér. Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár R. T. fenntartja ajánlatát, mely szerint a mindenkori bankráta felett 1/2% ot kér avval a módosítással, hogy 51/2% nál többet sosem követel. A városi tanács Profuma Béla alpolgármester elnöksége alatt tartott ülésén tárgyalás alá vette a két ajánlatot és beható tárgyalás után az Ujvidéki Takarékpénztár ajánlatát fogadta el, mely szerint a város bankráta felett 1/3% et fizet kamat fejében. A városi tanács eddig 100 ezer koronát vett fel az élelmezési kölcsönből.

Mészárosstrájk Palánkán. Néhány nap előtt Palánkán megállapították a maximális husárakat. Az ottani mészárosok erre mészárszékeiket bezárták. Azzal védekeznek, hogy nincs vágómarha s így ilyen csak nehezen vehetnének és a hivatalosan megállapított maximális áraknál többet kellene értők fizetni. A hatóság behatólag felülvizsgálja az ügyet és szükség esetén hatósági mészárszéket állít föl.

Pályázat az ujvidéki plébániára. *Várady* L. Árpád dr. érsek május 22 iki határidővel kiírta a pályázatot az Amon Pál dr. ujvidéki apátplébánosnak kalocsai kanonokká történt kinevezése által jogilag és tényleg megürült ujvidéki plébániajavadalomra.

Megégett fiu Péterrévén Jánosi Imre 2 éves fiu magára rántotta az égő lámpát. A kiömlő petroleum meggyulladt s a lángok elkapták a fiut, aki az égési sebebe belehalt. Az anyát 8 napi fogházra ítélték, mert őrizet nélkül hagyta gyermekét.

KÖZGAZDASÁG.

A vetések állása.

— (Saját tudósítónktól) —

Szenttamás. Az őszi vetések gyönyörűen fejlődnek. A tavaszi vegetációja a folytonos esőzések miatt kissé visszamaradt. A napok óta beállott verőfényes tavaszi időjárás azonban mindent pótol és az egész vonalon érezeti kedvező hatását. A munkásviszonyok minden igényt kielégítenek. Bevetetlen földterület alig marad. Sőt eddig parlagon hevert földek is szántás alá kerülnek. (nt.)

Bácsalmás. A vetések gyönyörűen fejlődnek. Gazdáink a legvérmesebb reményekkel vannak eltelve. Néhány nap óta enyhe, nyári az időjárás. A munka akadálytalanul folyik. Az e körül történt intézkedések tökéletesek. (DK)

Hódvág. A vetések állása kitűnő. Az enyhe, napos idő erőteljesen mozdítja elő a vegetációt. A munkaerő alkalmaztatása kifogástalan. (mb.)

Kula. A vetések szépen fejlődnek. Buza, rozs és árpa a szép időjárás biztató jeleit mutatják. Munkaerőkben kezdetben hiány volt. Most már megtörtént a pótlás.

Gyógyult ló a gazdáknak. A gazdasági munkálatok kellő időben történhető elvégzésének egyik legnagyobb akadálya az a körülmény, hogy a katonaság a csapatok szükségletére nagyszámú lovat vitt el a háboruba. Ezenkívül a szállításhoz is nagymennyiségű polgári fogatot requiráltak. A hadvezetőség elhatározta, hogy a betegen vagy sebesülten visszaérkező lovak számára kórházat rendez be, a honnan a gyógyult, de nem harc-képes lovakat mérsékelt áron adja el a gazdáknak. A hadvezetőség Magyarországon 42 ilyen lókörházat rendezet be, melyek mindegyikében átlag 500 lovat ápolnak. Ezen lókörházakból eddig 3186 lovat adtak ki a gazdáknak.

1215 korona egy sertés. A háborus idők által oly magasra hajtott állatárak mellett is feltűnést fog kelteni, hogy a mult heten egy fővárosi hentesmester 1214 K 80 fillért fizetett egy sertésért. A sertés 380 kg. mot nyomott és kg-ként 3 K 60 fillérbe került.

Sertésvész. Sertésvész állapítottak meg hivatalosan eme helyeken: Overbász, Mélykut, Torzsa, Ujverbász, Topolya, Kishegyes, Ada, Órszállás, Ókér, Baja, Ujvidék, Szabadka.

A Baromfitenyésztők Országos Egylete a napokban gróf *Teleki* Józsefné elnöklésével közgyűlést tartott.

A katonák gazdasági munkálkodása.
Az Ország legutóbbi igazgatósági ülésén Törley Gyula a Bácsmezei Gazdasági Egylet elnöke a katonai személyek mezőgazdasági munkára való igénybevétele szempontjából feleltette, hogy célszerű volna megkeresést intézni a földművelésügyi miniszter által a hadügyminiszterhez, hogy a katonai lóápolókra több ló ápolása bizassék. A gazdaságban is egy ember több állatot elláthat, a katonaságnál sem ütközhetik tehát semmi nehézségbe hasonló eljárás.

Szerkesztői üzenetek.

V. M., Baja. E hó 25-én vette át.

L. H., Óbecse. Köszönjük. De most nem használhatjuk.

M. B., Zenta. Hát bizony sokban igaza van lap-társunknak. De hát ilyenkor hallgatni kell. Azok se kedvtelésből teszik, hanem felsőbb hatóság utasítására.

»A béke felé.« Nem közölhető. Nem fedezi a hivatalos fölfogást.

M. I., Bácsalmás. Az egész héten Budapesten volt.

R. J., Hódoság. Köszönjük. Továbbítottuk.

Drv. Tessék beküldeni.

Sz. H., Tittel. A fölmentésre vonatkozó kérelmek elintézésére egyetlen képviselő se vállalkozik. Ha a kérelemnek van törvényes alapja, forduljon a főszerkesztőhöz.

T. J., Bpest. Arany János-u. 1. II. 15. Intézkedtünk.

Cipőgyár, Bácsalmás. Kétségbeesésre semmi ok.

Levél legközelebb utnak indul.

I. M., Bácsalmás. Áadtuk.

St. H., Palánka. Ennek nem mi vagyunk okai.

Törvényes akadályokba ütközik.

H. N., Baja. Szerdán haza utazott.

A kiadásért felelős: **Pető Lajos.**

Az egész vármegye tudja már, hogy

Soós Károly artézi fürdője Óbecsén

az egészségesnek es a betegnek egyaránt
kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhült testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

Kedvezményes jegyek! — A legjobb időbeosztás!

Billiárdasztalok

modernekek, újak és használtak, valamint fordíthatók **Zeneautomaták, tivolijátékok, sorapánalok és Wertheimcassák** — jutányosan **részletfizetésre** is kaphatók. — Kívánatra árjegyzék!

Schmidt János

52-41

Bácsfeketehegy. (Telefon sz. 9)

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

Községi tűzifecskendők, tűzoltó egyéni felszerelések,

szivattyuk és csövek, fürdőberendezési tárgyak, vízvezetési cikkek, öntöttvas
:: és agyagcsövek ::

állandó nagy raktára.

Lichtschein Márton Fia

műszaki cikkek, 8-8

gazdasági gépek, motorok, szerszámok és szerszámgépek.

Ujvidék.

Telefon 128 szám. Sürgőnycim: Lichtschein M. Fia Ujvidék

Pálinka és bor.

Kétszer főzött **pálinka**, több hektoliter, kicsiben is eladó.

200 hektoliter **bort** is eladok.

Schmidt János

Bácsfeketehegy 101 sz.

Hirdetések

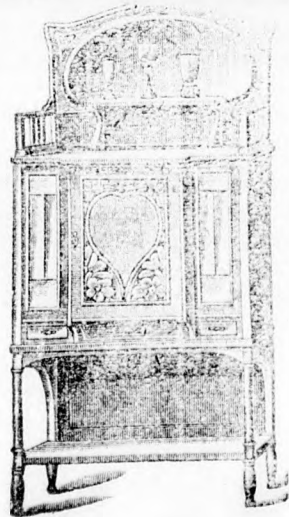
felvételnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST, Teréz körút 2.

JEGYESPÁROK FIGYELMÉBE!

MENRATH L. és FIA BÚTORHÁZA

o UJVDÉK KOSSUTH LAJOS-UTCZA 46-48. SZÁM. o

:- Rendkívül nagy választék mindennemű :-

bútorban,

egyszerű valamint művészi kivitelben.

Szőnyegek. — — Függyönyök.

Állandó bútorkiállítás.

== Jutányos árak! ==

ALAPITTATOTT: 1843. — TELEFON: SZM 87.

SZLÁVY OSZKÁR

vas-, szerszám és konyhaberendezési üzlete

ZOMBOR,

Kossuth Lajos (Fő-) utca 7.

(a takarékpénztár mellett)

Telefon: 15.

Állandó raktárt tart és versenyképes árak mellett szállít:

hengerelt **rud és idomvasat**, durva és finom **lemezt**, horganyozott **vaslemezt**, sodronyszegető **vashuzalt**, fehér **bádogot**, kereskedelmi öntvényt,

épület- és butorvasalásokat,

mindennemű **csavarokat**, **szekér- és hintótengelet**, **lópátkót**, **patkósarkot**, valamint az összes **vas- és vasárucikket**

Nagy raktár:

tűzhely, **kályhák konyhaberendezés és szerszámokban.**

Állandó raktár:

kovács-, porosz- és kocsz-szénben.

„Kordován”-

bőrlemez (tetőlemez), szagtalan viharálló **tűzbiztos fedőlemez.**

„Valisan”

amerikai pormentesítő **olaj** egyedüli elárúsítója Zombor és környéke részére.